

YLIVIESKAN LENTOKENTÄLLEKÖ NAVETTA JA BIOKAASULAITOS?

Yhteinen asiamme

Ylivieskan kaupungin ja kaupunkilaisten

Maatalousyrittäjien ja muiden yrittäjien

Vähäkankaan ja Pylvään kylän asukkaiden ja muiden asianosaisten

Ensimmäinen lentokenttä sai muistolaatan Keskisen raviradan alueella vuosi sitten lokakuussa 2022. Tämä nykyinen eli toinen Ylivieskan lentokenttä vaati paljon uhrauksia kuntalaisilta ja erityisesti Vähäkangas-Pylväs seudun asukkailta.

Kentän omistaa kaupunki siis kaupunkilaiset, sillä myös meillä on oikeus myydä siitä maata tai olla myymättä kyseessä olevalle maatalousyhtymälle navettaa ja biokaasu-laitosta varten. Onko sijoituspaikka sille oikea? Teknisesti ongelmat ovat yleensä ratkaistavissa, mutta perässä seuraavat ongelmat, jotka tulevatkin myöhemmin vastaan yllättäen ja arvaamatta. Vai onko se sittenkään yllätys, kun kuntalaiset, kyläläiset, seudun ihmiset joiden suku on asunut sukupolvesta toiseen siellä, odottavat tasavertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta kaupungin omaisuudesta päätettäessä. Onko välttämättömyyskriteerit selvitetty? Entä asukkaiden oikeus turvalliseen ja terveelliseen asumiseen ja liikkumiseen otettu huomioon.

Lentokentän rakentaminen katsottiin aikoinaan välttämättömäksi rakentaa tälle paikalle. Siitä seurasi asukkaille rakentamiseen vaikuttavia rajoitteita, metsän kasvatuksen rajoituksia joten monet joutuivat myymään lisää alueita kenttää varten. Metsänomistajat joutuivat suostumaan isojen metsäojien kaivamiseen alueilleen. Virkistys-, ulkoilu- ja marjamaat, siis kotimetsät jäivät kentän alle.

Onko eettisesti ja moraalisesti oikein, että kunta itse rikkoisi niitä omia antamiaan määräyksiä, antamalla luvan navetan ja biokaasulaitoksen rakentamiseen lentokenttäalueelle? On surullista, että lentokentälle asetetut toivomukset ja odotukset eivät ole toteutuneet eikä se ole tuottanut taloudellista hyötyä. Onko omaisuuttamme hoidettu hyvin? Kehittäminen ja hoito näyttää ikään kuin "unohtuneen". Esim. ajankohtaista ympäristölupaa ei ole haettu. Mutta vielä ei ole myöhäistä yrityskaupungille jatkaa, koska uudet puhtaat tuulet jo puhaltavat: jo viiden vuoden päästä sähköllä käyviä lentokoneita ja valtiolla etälennonohjaus on jo käytössä. Korjaus on edullisempaa kuin uuden rakentaminen eikä saastuta niin paljon. Lento-kenttä saisi arvonsa mukaisen aseman ja koneet taas ilmaa siipiensä alle.

Maatalous on murroksessa, viljelymenetelmät muuttumassa, mutta leipää on saatava pöytään. Maatalousyrittäjillä on suuri paine vähentää maatalouden tuottamia hiilidioksidi ym. päästöjä. Biokaasulaitoksen tuottama energia hyödyttää paitsi omistajiaan niin myös muita yrittäjiä sekä

kaikkia ilmasto-muutoksen torjumisessa. Vaikka joka "niemeen, notkohon, saarelmaan sen tahtoisin nostattaa", se vain ei ole mahdollista, eikä hyväkään tarkoitus pyhitä keinoja. (KP Maaseutu: Koko Suomen energia-tarvetta ei siis liettelannalla ratkaista, mutta yli prosentti kuitenkin).

Tähän mennessä on valtavasti tullut kokemusta niin Suomesta kuin muistakin maista toiminnan hyödyistä ja haitoista. Biokaasulaitoksen koolla on merkitystä: pienellä ei pärjää ja suuri tarvitsee valtavasti biomassaa ja rahaa. Biomassaa joudutaan ns. haalimaan laajemmaltikin alueelta. Missä tämän kyseisen tuotantolaitoksen paikka kuuluisi siis olla. Sitä lehmineen ei voida pitää teollisuus-laitoksena eikä se kuulu siis teollisuusalueelle, eikä myöskään infrastruktuurialueelle eli siis lentokentälle.

Ajatellaan maatalouden kehitystä lyhyellä historialla, vielä elossa olevien sukupolvien silmin. Olemme nähneet ja kokeneet karjamajat, paimentamiset, piikkilanka-aidat, Olli-paimenpojat, riihet, ladot, navetat joka talossa, sitten... suurnavetat, AIV-siilot, liettelantasäiliöt, viherrehu-aumat, paalit jne. ja kovan työn hevosten ja traktoreiden kanssa. Tullaan sitten tähän päivään, mitä muuta suurnavetat ja biokaasulaitokset ovat kuin jatkumo siitä maatalouden muutoksesta ja kehityksestä ja kuuluvat siksi maatalousalueelle ja kulttuuri voi jatkua seuraaville sukupolville.

Tämä seutu ja tämä maa, Kalajokilaakso, kuuluu ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen ohjelmaan: Valatakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet VAMA 2021. Pohjois-Pohjanmaa, nimellä 128 Kalajokilaakson viljelymaisemat. Tämä on suuri kunnianosoitus isillemme ja menneille sukupolville. Lainaus edellisestä: maisema-alueen arvot perustuvat alueen laajoihin viljelynäkymiin, jotka kuvastavat alueen merkitystä pitkäaikaisena ja elinvoimaisena maatalousalueena. Viljelysten ohella maisemaa kirjoavat maatilojen isokokoiset tuotantorakennukset.

Nyt maataloutta jatkavat ja harjoittavat ovat lisänneet viljelyalaa vaikka jonkin verran on istutettu metsälle. Viljelyyn on otettu sarkaojat pientareineen salaojituksen myötä myös pienet peltotiet ja ladonlatat on muokattu viljelykelpoiksi. Ennen ladot olivat biomassojen säilytyspaikkoja. Vuonna 2014 MST:ssä kirjoituksessaan esihistoriaan perehtynyt tietokirjailija Juha Kuisma toteaa: Olisiko edessämme aika, jolloin maatiloilla, biovoimaloilla ja biojalostamoilla olisi omat katetut terminaalinsa, joiden taloudellinen funktio on täsmälleen sama kuin ladoilla oli Suomen historiassa?

On oikeutettua nähdä eläinsuojakokonaisuudet ja biokaasulaitokset maatalouden kehityksen jatkumona ja siksi kuuluvan maatalousmaan alueelle, siis Kalajokilaakson viljelymaisemaan.

Lentokentän seudun asukkaat, kyläläiset ja kaikki muut alueella liikkuvat joutuvat kohtaamaan suorat ja välilliset haitat. Ne voidaan jo edeltä nähdä ja kokemuksista tiedetään. Jos alkaa kuljetusralli: biomassaa ja kaasua, rehua ja maitoa viedään ja tuodaan ja se on jatkuvaa. Näiden vaikutus rauhaisaan mutta vireän kylän asukkaiden jokapäiväiseen elämään tulee olemaan huomattava: häiritsevää ja haitallista ja kehitystä rajoittavaa.

Vihersiirtymä (ei viherpesu) on välttämätöntä, mutta onko tarpeellista rakentaa uusia suurelaintiloja ja tuotantolaitoksia vai olisiko viisasta hoitaa jo olemassa olevien toiminta kuntoon ja biokaasulaitokset niiden yhteyteen. Tehotuotanto ei ratkaise ilmastonmuutosongelmaa.

Jokaisen täytyy kyllä tehdä muutoksia toiminnassaan, mutta ei kuitenkaan niin että jos tulisi omistamaan kaasua käyttävän peltilehmän, niin jatkaisi hyvillä mielin kulutusjuhlaa.

Uusi laki, Eläinten hyvinvointilaki tulee voimaan 1.1.2024. Siinä veloitetaan esim. järjestämään eläimille mahdollisuus toteuttaa olennaisia lajinmukaisia käyttäytymistarpeitaan. Vaatimukset perustuvat tieteellisiin tutkimuksiin. Lain valmistelussa linjattiin, että jatkossa investointitukea myönnetään vain senkaltaisten pihattojen rakentamiseen, joiden yhteydessä on jaloittelutarha tai laidun. Jaloittelumahdollisuus veloitetaan lisäämään 90 päivään vuodessa lypsykarjalle.

Vaikka karjan jalostusta on tehty, niin nauta on nauta ja sorkkaeläin ja ruohoa syövä märehijä ja sillä on lajinsa mukaiset käyttäytymistarpeet.

Jos eläimet valjastetaan korjaamaan ihmisten virheitä esim. ilmaston saastuttamista niin seuraukset eivät yleensä ole hyvät, kaikkea ei voida alistaa rahan vallalla, luonto vastaa aina lakiensa mukaan.